Suomen Reserviupseeriliitto -
Finlands Reservofficersförbund

Lausunto
28.10.2021

Viite: Hallinto- ja turvallisuusjaosto torstai 28.10.2021 klo 08.30 / HE 146/2021 vp / Lausuntopyyntö 8.10.2021

Yleistä
Suomen Reserviupseeriliitto (RUL) kiittää mahdollisuudesta antaa lausunto edellä mainituista asiasta.

Suomen Reserviupseeriliiton (RUL) lausunnossa keskitytään puolustusbudjettiin (Puolustusministeriön hallinnonalan pääluokka Pl. 27) ja siinäkin erityisesti reserviläisten osaamisen kehittämiseen ja vapaaehtoiseen maanpuolustukseen suunnattuihin määrärahoihin.

Puolustusministeriön hallinnonalalle esitetään vuodelle 2022 määrärahoja 5 101 milj. euroa.

Merkittävillä varustehankinnoilla (Laivue 2020 ja HX-hanke) korvataan lähivuosina poistuvat suorituskyvyt. Eduskunta on hyväksynyt täysimääräisesti molempiin strategisiin suorituskykyhankkeisiin kohdennettavan lisärahoituksen. Tämä on ehdottoman tärkeää.

Toimintaympäristön vaikea ennakoitavuus edellyttää, että Puolustusvoimien toimintamenoihin, muihin puolustusmateriaalihankintoihin sekä sotilaallisen kriisinhallinnan kalusto- ja hallintomenojen määrärahoihin, tehdään vakiintuneen käytännön mukaiset kustannustasotarkistukset.

Reservin koulutuksen pohjan luo puolustusvoimien järjestämät kertausharjoitukset ja vapaaehtoiset harjoitukset. Reservin sotilasosaamisen ja toimintakyvyn ylläpidossa ja kehittämisessä on kertausharjoitusten lisäksi tärkeä rooli Maanpuolustuskoulutusyhdistyksen (MPK) sotilaallisia valmiuksia palvelevassa koulutuksella sekä reserviläisten omaehtoisella toiminnalla. Reserviläisten omaehtoisella harjoittelulla on ratkaisevan tärkeä rooli mm. ampumataidon ja fyysisen toimintakyvyn sekä maanpuolustustahdon ylläpidossa. Tämä toimintaa on ollut aktiivista myös Covid-19 epidemian aikana.

Järjestöjen toimintaan on mahdollista osallistua myös niiden reserviläisten, jotka eivät ole aktiivisessa kertausharjoituskierrossa. Erityisesti paikallisjoukkoihin sijoitettaessa tulee huomioida nykyistäkin paremmin reserviläisten vapaaehtoisessa maanpuolustuskoulutuksessa ja -työssä osoitettu osaaminen ja aktiivisuus.

Vapaaehtoinen maanpuolustus
Vapaaehtoisen maanpuolustuksen rooli korostuu ja tehtävät lisääntyvät lähivuosina. Tämä ilmenee mm. syksyllä julkaistusta valtioneuvoston puolustuspoliittisen selonteosta.

Vapaaehtoiselle maanpuolustukselle esitetty 4,8 miljoonaa euroa on sama kuin tälle vuodelle myönnetty määrä vähennettynä kertaluonteista 200 000 euron lisäystä. Vapaaehtoiseen maanpuolustukseen osoitetut määrärahat siis pienenevät vuodesta 2021. Tämä ei ole hyväksyttävää huomioiden edellä mainittu vapaaehtoisen maanpuolustuksen tehtävien lisääntyminen.

Suomen Reserviupseeriliitto -
Finlands Reservofficersförbund

Lausunto
28.10.2021

Maanpuolustuskoulutusyhdistyksen toiminta on kuluneen vuoden aikana muuttunut merkittävästi uusitun vapaaehtoisen maanpuolustuksen lain sekä koronavirusepidemian takia.

Suomen Reserviupseeriliiton ja muiden järjestöjen (RES, NVL, MPKL) saamaa valtion tukea ei ole eritelty budjettiesityksessä, mutta oletamme sen olevan samalla tasolla kuin kuluvana vuonna eli 32.000 € / järjestö eli yhteensä 128.000 €. Tuki on laskenut vuoden 2015 tasosta noin 15 % ja reaalisesti vielä enemmän. Huomioiden em. järjestöjen toiminnan vaikuttavuus ja jäsenmäärät, tuki on pieni verrattuna moneen muuhun kansalaisjärjestöön verrattuna. Mainitut järjestöt ja niiden jäsenet ovat keskeisessä roolissa MPK:n koulutusta suunniteltaessa ja toteuttaessa. Lisäksi järjestöillä on useita muita mm. reservin toimintakyvyn kehittämiseen sekä maanpuolustustahdon ylläpitoon liittyviä tehtäviä. Nykyisellä tukitasolla erityisenä huolena on se, kuinka voidaan varmistaa paikalliselle ja maakunnalliselle reserviläistoiminnalle ja -koulutukselle riittävä taloudellinen tuki.

Kertausharjoitukset ja reservin toiminta
Puolustusbudjetin selitysosasta selviää, että myös ensi vuonna kertausharjoituksiin käskettävien reserviläisten määrässä tavoitteena on 19.300 reserviläistä. Kertausharjoituksissa koulutettujen sodan ajan joukkoihin sijoitetuista reserviläistä harjoituksiin osallistuu siis vain 6,9 %.

Sodan ajan joukkojen määrä on nyt 280.000 sotilasta ja tämä edellyttää myös reservin kertausharjoitusten määrän kasvattamista. Tavoitteena tulee olla, että ainakin keskeisiin reservin johtajatehtäviin sijoitetut reserviläiset pääsisivät kertaamaan kerran 3–5 vuodessa. Ensi vuoden kertausharjoitusmäärillä reserviläinen saa kertausharjoituskäskyn kerran noin 14,5 vuodessa. Tämä on ehdottomasti liian vähän ja vaarantaa koko puolustusratkaisumme uskottavuuden. Lisäksi huolenamme on tänä vuonna koronaepidemian johdosta syntynyt kertausharjoitusvelka. Tätä kertausharjoitusvelkaa on pystyttävä kuromaan umpeen nykyistä suuremmilla kertausharjoitusmäärillä lähivuosina.

Kertausharjoitusten määrä on pystyttävä nostamaan nykyisestä noin 19.300 reserviläisestä. Tavoitteena pitää olla, että muutamien vuosien kuluessa päästäisiin noin 25.000 vuosittain kertausharjoituksissa koulutettuun reserviläiseen. Reserviläisten osaamisen ja vastuiden lisäämisellä kertausharjoitusten suunnittelussa ja toteuttamisessa voidaan pienentää harjoitusmäärän lisääntymisestä aiheutuvaa palkattujen sotilaiden työmäärän kasvua.

Reserviläisten osaamisen nykyistä parempi hyödyntäminen kertausharjoituksia suunniteltaessa ja niitä toteuttaessa siis mahdollistaa nykyistä suurempien vapaaehtoisia- ja kertausharjoitusmäärien toteuttamisen varsin pienillä taloudellisilla lisäpanostuksilla. Samoin kuin varusmiesten myös reserviläisten koulutuksessa tulee hyödyntää verkko-, virtuaali- ja simulaatiojärjestelmiä nykyistä enemmän.

Lisäksi pikaisesti tulee mahdollistaa asevelvollisten ja puolustusvoimien nykyistä tiiviimpi yhteydenpito avaamalla nykyistä laajemmat sähköiset vuorovaikutuskanavat, jotka mm. mahdollistavat reserviläisten osaamisen omaehtoisen ilmoittamisen puolustusvoimille.

Henkilöresurssit
RUL on huolissaan Puolustusvoimien henkilöstön määrästä ja henkilöstön jaksamisesta.

Suomen Reserviupseeriliitto -
Finlands Reservofficersförbund

Lausunto
28.10.2021

Jatkuvasti lisääntyvät ja osittain uudet tehtävät vaativat Puolustusvoimien henkilöstömäärän lisäämistä. Henkilöstön määrän lisäksi on tärkeää varmistaa palkatun henkilöstön osaaminen ja työssä jaksaminen. Henkilöstön lisääminen puolestaan vaatii merkittäviä taloudellisia lisäresursseja.

Puolustusbudjettiin sisältyy hallinnonalan henkilötyövuosimäärän väheneminen noin 220 henkilöllä. Vähenemisen syynä mainitaan se, että kyseessä on taloudelliseen elvytykseen liittyvät määräaikaiset työsuhteet. Erityisesti sopimussotilaiden määrän väheneminen on erittäin huolestuttavaa, koska monet heistä toimii erilaisissa asevelvollisten kouluttamiseen liittyvissä tehtävissä. Sopimussotilaiden kohdalla tulisi pyrkiä nykyistä pidempiin työsuhteisiin, jotta henkilöiden osaamista voidaan hyödyntää täysimääräisesti riittävän perehdyttämisen jälkeen.

Henkilöstömenojen kasvua voidaan pieneltä osin rajoittaa lisäämällä osaavien ja motivoituneiden reserviläisten käyttöä Puolustusvoimien kertaus- ja vapaaehtoisten harjoitusten suunnittelussa ja toteuttamisessa sekä järkeistämällä Puolustusvoimien ja Maanpuolustuskoulutuksen osittain epätarkoituksenmukaista ohjeistusta. Tämä vaatii vapaaehtoisen maanpuolustuksen lain ja ampuma-aselain sekä niihin liittyvien asetusten pikaista tarkistamista.

RUL:n esitys
Maanpuolustusjärjestöjen toiminnan tukemiseen varatusta määrärahan (27.10.50) tulee olla samalla tasolla kuin tänä vuonna (5,052 miljoonaa euroa). Pääosa tästä käytetään ymmärrettävästi Maanpuolustuskoulutusyhdistyksen toiminnan tukemiseen. Esityksemme on, että siitä tulisi osoittaa vähintään 200.000 € maanpuolustusjärjestöjen (NVL, MPKL, RES, RUL) toiminnan tukemiseen.

Kertausharjoituksissa koulutettavien reserviläisten määrää tulee kasvattaa kolmen seuraavan vuoden ajaksi suunnitellusta 19.300 reserviläisestä 21.500 reserviläiseen koronavirusepidemian aiheuttaman suunniteltua pienempien kertausharjoitustoteumien takia. Pidemmällä aikajänteellä tulee päästä 25.000 vuosittain kertausharjoituksissa koulutettuun reserviläiseen.

Suomen Reserviupseeriliiton puolesta

Aaro Mäkelä
Puheenjohtaja
Suomen Reserviupseeriliitto
aaro.makela@rul.fi
Puh. 050 540 5416

Janne Kosonen
Toiminnanjohtaja
Suomen Reserviupseeriliitto
janne.kosonen@rul.fi
Puh. 050 5810 819

Suomen Reserviupseeriliitto on vuonna 1931 perustettu reserviupseereiden valmiuksia kehittävä aatteellinen ja toiminnallinen maanpuolustusjärjestö. Liiton 300 jäsenyhdistyksessä on 27.000 henkilöjäsentä.